

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I
Wydział Nauk Medycznych –
Kierunek ratownictwo medyczne studia I stopnia
Szczegółowy program studiów – edycja 2024

Informacje ogólne					
Nazwa przedmiotu: Psychologia					
1. Kod przedmiotu: RM I / 10		2. Liczba punktów ECTS: 2			
3. Kierunek:	RATOWNICTWO MEDYCZNE	7. Liczba godzin:	ogółem	wyklady	ćwiczenia /inne akt.
4. Specjalność:		8. Studia stacjonarne:	25	10	15
5. Rok studiów	I	9. Studia niestacjonarne:	25	10	15
6. Semestr:	I	10. Poziom studiów:	studia I stopnia		
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące (imię nazwisko, tytuł/stopień naukowy; mail kontaktowy):					
11. Forma zaliczenia:	Zaliczenie	12. Język wykładowy:	Polski		
Informacje szczegółowe					
1. Cele przedmiotu/ cele uczenia się:					
C1.	Poznanie zjawisk psychicznych, które leżą u podstaw zachowania człowieka oraz zrozumienie mechanizmów tych zjawisk. Student powinien osiąść podstawową wiedzę z zakresu mechanizmów psychologicznych rządzących aktywnością człowieka, co pozwoli mu lepiej zrozumieć zachowanie własne i innych zwłaszcza w sytuacji stresu ostrego i choroby.				
C2.	Zapoznanie studentów z problematyką stresu, uświadomienie obciążeń związanych ze stresem w pracy ratownika medycznego oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem.				
2. Wymagania wstępne: Motywacja poznawcza					
2.Efekty ogólne zajęć:					
1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:					
Symbol efektu	Efekt ogólny				
EO_W01	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego;				

EO_W02	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym;
EO_W03	systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
EO_W04	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego;
EO_W05	potrzeby pacjentów niepełnosprawnych.
2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi	
Symbol efektu	Efekt ogólny
EO_U01	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;
EO_U02	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego;
EO_U03	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
EO_U04	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach;
EO_U05	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy;
EO_U06	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych;
EO_U07	planować własną aktywność edukacyjną i stale podnosić swoje kwalifikacje w celu aktualizacji wiedzy;
EO_U08	przeprowadzać badania kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;
EO_U09	współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w zakresie wykonywanych zadań zawodowych oraz prowadzonych działań edukacyjnych;
EO_U010	komunikować się z pacjentem oraz z jego rodziną lub opiekunem, z uwzględnieniem przypadku zgonu pacjenta, a także z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;
EO_U011	podawać pacjentowi produkty lecznicze różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi ratownika medycznego lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
EO_U012	dokonywać analizy jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach wykonywania zawodu ratownika medycznego i podejmować działania na rzecz jej poprawy; organizować pracę własną oraz współpracować w zespole.

3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:				
Symbol efektu		Efekt ogólny		
EO_KS01		aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;		
EO_KS02		przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;		
EO_KS03		wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;		
EO_KS04		organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;		
EO_KS05		dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		
EO_KS06		kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;		
EO_KS07		przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.		
3. Efekty uczenia się szczegółowe:				
W zakresie wiedzy(absolwent zna i rozumie)				
Symbol ogólnego efektu uczenia się	Symbol szczegółowego efektu uczenia się	Opis szczegółowego efektu uczenia się dla przedmiotu	Sposób weryfikacji efektu	Symbol celu przedmiotu / celu uczenia się
EO_W02 EO_KS01 EO_KS02 EO_KS03 EO_KS05 EO_KS06 EO_KS07	B.W4.	rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;	weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się odbywa się w formie odpowiedzi ustnej lub przygotowania i wygłoszenia prezentacji lub	C1, C2
	B.W5.	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc domową i w wybranych podmiotach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy;		C1, C2
	B.W9.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, zachowania prawidłowe i zaburzenia zachowania;		C1, C2
	B.W11.	podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;		C1, C2

	B.W13.	rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;	zaliczenia pisemnego	C1, C2
	B.W14.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;		C1, C2
	B.W17.	podstawowe pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;		C1, C2
	B.W18.	podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych;		C1, C2
	B.W33.	podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki;		C1, C2
	B.W35.	pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;		C1, C2
	B.W36.	zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych, emocjonalnych, procesów poznawczych i interpersonalnych oraz mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;		C1, C2
	B.W37.	techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji, mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego oraz metody zapobiegania powstaniu tego zespołu;		C1, C2
	B.W42.	skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm człowieka oraz zasady zapewniania własnego bezpieczeństwa;		C1, C2
	B.W51.	problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;		C1, C2

W zakresie umiejętności (absolwent potrafi)				
Symbol ogólnego efektu uczenia się	Symbol szczegółowego efektu uczenia się	Opis szczegółowego efektu uczenia się dla przedmiotu	Sposób weryfikacji efektu	Symbol celu przedmiotu / celu uczenia się
EO_U7 EO_KS01 EO_KS02 EO_KS03 EO_KS05 EO_KS06 EO_KS07	B.U3.	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, a także przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń;	weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się odbywa się w formie odpowiedzi ustnej lub przygotowania i wygłoszenia prezentacji lub zaliczenia pisemnego	C1, C2
	B.U4.	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;		C1, C2
	B.U9.	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy oraz rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować;		C1, C2
	B.U10.	stosować – w podstawowym zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;		C1, C2
	B.U11.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia;		C1, C2
	B.U13.	zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzić podsumowanie zdarzenia traumatycznego (<i>debriefing</i>) w zespole;		C1, C2
	B.U14.	radzić sobie ze stresem podczas czynności związanych z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego;		C1, C2
	B.U15.	ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);		C1, C2

4. Treści programowe:			
Symbol treści programowych uczenia się	Treści programowe	Liczba godzin	Symbol szczegółowego efektu uczenia się
Wykłady			
T_1	Medycyna i psychologia w obszarze zdrowia i choroby - konflikt czy współpraca? (nurty badawcze: medycyna psychosomatyczna, medycyna behawioralna, psychologia medyczna, psychologia zdrowia - przedmiot, zakres, zadania, kierunki rozwoju).	1	B.W4 B.W5 B.W9 B.W11 B.W13 B.W14 B.W17 B.W18 B.W33 B.W35 B.W36 B.W37 B.W42 B.W51 EO_KS01 EO_KS02 EO_KS03 EO_KS05 EO_KS06 EO_KS07
T_2	Psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu - osoba pacjenta i ratownika medycznego (procesy poznawcze, emocje i uczucia, motywacja, osobowość, zachowanie).	1	
T_3	Psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w chorobie - osoba pacjenta i ratownika medycznego (procesy poznawcze, emocje i uczucia, motywacja, osobowość, zachowanie).	2	
T_4	Zdrowie i choroba w paradygmacie stresu psychologicznego (definicja, rodzaje, poziomy, źródła stresu, mechanizmy reakcji stresowej - neuroanatomia i biochemia stresu, objawy stresu, czynniki predysponujące do przeżywania stresu, stres a odporność organizmu – psychoneuroimmunologia, rola stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób, mechanizmy radzenia sobie ze stresem).	1	
T_5	Ratownik medyczny jako źródło wsparcia i interwencji psychologicznej dla pacjentów.	1	
T_6	PTSD – zespół stresu pourazowego – pojęcie, kryteria ICD-10, DSM-IV, geneza (przemoc fizyczna, psychiczna, gwałt, molestowanie, udział w działaniach wojennych, pobyt w więzieniu, obozie, sytuacja bezpośredniego zagrożenia życia, bezpieczeństwa - katastrofa komunikacyjna,	1	

	kataklizm), następstwa PTSD (bezpośrednie, długotrwałe), sposoby leczenia, rokowania.		
T_7	Ratownik medyczny jako źródło wsparcia i interwencji psychologicznej dla osób będących ofiarami PTSD.	2	
T_8	Relacja z pacjentem jako integralny element diagnozy i procesu leczenia – komunikacja interpersonalna.	1	
Ćwiczenia			
Symbol treści programowych uczenia się	Treści programowe	Liczba godzin	Symbol szczegółowego efektu uczenia się
T_1	Założenia dobrej obserwacji jako metody poznawania ludzi.	2	B.U3 B.U4 B.U9
T_2	Rodzaje wskaźników obserwacyjnych	2	B.U10
T_3	Style radzenia sobie ze stresem. Salutogeneza – zrozumiałość, zaradność, sensowność.	1	B.U11 B.U13 B.U14 B.U15
T_4	Techniki relaksacji.	2	EO_KS01 EO_KS02
T_5	Komunikacja w ujęciu analizy transakcyjnej.	1	EO_KS03 EO_KS05
T_6	Strategie zachowań pomocowych.	2	EO_KS06 EO_KS07
T_7	Kształtowanie odporności emocjonalnej w sytuacjach trudnych.	2	
T_8	Wybrane aspekty zaburzeń osobowości.	2	
T_9	Rozpoznawanie oznak tortur i złego traktowania – objawy fizyczne, psychiczne i obawy nietypowe.	1	
* treści zajęć do zrealizowania z uwzględnieniem nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			
5.Warunki zaliczenia:			
Ocena niedostateczna (2)			
Student:			
<ol style="list-style-type: none"> nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu treści objętych przedmiotem, nie potrafi ocenić przydatności podstawowych metod, narzędzi lub procedur omawianych w ramach zajęć, nie potrafi przedstawić podstawowych umiejętności ani sposobu rozwiązania omawianych zagadnień, nie wykazuje umiejętności krytycznej oceny swojej wiedzy i podejmowanych decyzji, odpowiedź ustna jest niepoprawna, niespójna lub uniemożliwia ocenę osiągnięcia efektów kształcenia. 			

Ocena dostateczna (3)

Student:

1. posiada podstawową, choć nieprecyzyjną wiedzę z zakresu treści objętych przedmiotem,
2. potrafi w ograniczonym stopniu i z błędami ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur,
3. potrafi zaprezentować podstawowe umiejętności i sposób rozwiązania zagadnień, choć z widocznymi brakami,
4. wykazuje minimalną umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i działań,
5. odpowiedź ustna jest poprawna w zakresie minimum programowego, lecz niepełna lub fragmentaryczna.

Ocena ponad dostateczna (3+)

Student:

1. posiada wiedzę na poziomie dostatecznym, prezentując ją w sposób bardziej uporządkowany i pewny,
2. potrafi ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur z mniejszą liczbą błędów niż na poziomie dostatecznym,
3. potrafi zaprezentować podstawowe umiejętności i sposób rozwiązania zagadnień w sposób bardziej kompletny,
4. wykazuje rosnącą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i działań,
5. odpowiedź ustna jest w większości poprawna, choć nadal nie w pełni rozwinięta.

Ocena dobra (4)

Student:

1. posiada dobrą, choć nie w pełni precyzyjną wiedzę dotyczącą treści objętych przedmiotem,
2. potrafi dobrze, choć nie bezbłędnie ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur,
3. potrafi poprawnie zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień,
4. wykazuje dobrą, choć nie w pełni rozwiniętą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i podejmowanych decyzji,
5. odpowiedź ustna jest logiczna, spójna i w większości poprawna.

Ocena ponad dobra (4+)

Student:

1. posiada wiedzę wyraźnie powyżej poziomu dobrego, prezentując ją w sposób uporządkowany i pewny,
2. potrafi trafnie ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur, popełniając jedynie nieliczne drobne błędy,
3. potrafi zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień w sposób niemal pełny,
4. wykazuje dobrze rozwiniętą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i decyzji,
5. odpowiedź ustna jest merytoryczna, spójna i w dużej mierze wyczerpująca.

Ocena bardzo dobra (5)

Student:

1. posiada bardzo dobrą i precyzyjną wiedzę dotyczącą treści objętych przedmiotem,
2. potrafi trafnie i w pełni uzasadnić ocenę przydatności omawianych metod, narzędzi lub procedur,
3. potrafi bardzo dobrze zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień,
4. wykazuje wysoką umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy, decyzji i działań,
5. odpowiedź ustna jest pełna, uporządkowana, merytoryczna i zgodna z aktualnymi standardami.

Ocena bardzo dobra - 91%-100% znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena ponad dobra - 84%-90% ponad dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena dobra – 75%-83% dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena dostateczna plus (dość dobry) – 69%-74% – dostateczna wiedza umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena dostateczna - 60%-68% dostateczna wiedza umiejętności i kompetencje społeczne

Ocena niedostateczna - poniżej 60 % niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

6. Metody prowadzenia zajęć:**Wykład:** Wykłady multimedialne, techniki interaktywne, prelekcje, seminaria, fantomy.**Ćwiczenia:** Wykłady multimedialne, ćwiczenia praktyczne, techniki interaktywne, fantomy, diagnostyka obrazowa, analiza przypadków, praca w grupach.**7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez studentów a nie wykorzystywane przez wykładowcę)****Literatura obowiązkowa:**

1. Strelau J., Psychologia - podręcznik akademicki, GWP, Gdańsk 2008,
2. Kliszcz J. Psychologia w ratownictwie. Wyd. Difin 2012
3. Bishop G., Psychologia zdrowia, Astrum Wrocław 2007,
4. Dudek B., Zaburzenia po stresie traumatycznym, GWP Gdańsk 2003
5. Wilczek - Rużyczka E., Komunikowanie konstruktywne jako forma wsparcia, PWN, Warszawa 2006,
6. Nęcki Z., Komunikowanie interpersonalne, Ossolineum Wrocław 1999,

Literatura zalecana:

1. Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M. Psychologia społeczna. Serce i umysł. Warszawa: Wydawnictwo Zysk i S-ka, Warszawa 1997.
2. Rola optymizmu w sytuacji zagrożenia spowodowanego chorobą przewlekłą / Joanna Mateusiak. // W: Kryzysy, katastrofy, kataklizmy w kontekście narastania zagrożeń / red. Katarzyna Popiołek, Augustyn Bańka. - Poznań : Stowarzyszenie Psychologia i Architektura, 2007. - s.: 169-180
3. Sapolsky R. Dlaczego zebry nie mają wrzodów - psychofizjologia stresu. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019.

4. Greenstone J., Leviton S. Interwencja kryzysowa. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004.		
8. Kalkulacja ECTS – proponowana: <i>(na podstawie poniższego przykładu)</i>		
Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny zajęć (wg planu studiów) z wykładowcą	40	40
Praca własna studenta	10	10
Suma godzin	50	
Liczba punktów ECTS wykłady	1	
Liczba punktów ECTS ćwiczenia	0,6	
Liczba punktów ECTS praca własna studenta	0,4	
Suma punktów ECTS	2	

Niniejszy dokument jest własnością Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.